A°. 1847. N°. 45.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is f 5 in de drie maanden.

ZONDAG 28 FEBRUARI.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels, f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Over het deficit onzer begrooting.

Het eerste vereischte van een goed financiëel stelsel is wel, dat inkomsten en uitgaven sluiten. Waar dit het geval niet is, waar de uitgaven de inkomsten te boven gaan, — in de financiën van dat land heerscht geene orde, maar de grootste verwarring.

Bij ons bestaat die toestand sedert jaren en toch komt de minister van financiën telkens bij de Staten-Generaal zich beroemen over den gelukkigen toestand onzer financiën en zich verheugen over de juiste grondslagen, op welke ons financie-wezen gevestigd is.

Wanneer men hierover nadenkt, weet men niet waarover zich meer te verbazen: over de stoute kwakzalverij van den minister of over het onbegrensde kinderlijke vertrouwen eener volksvertegenwoordiging, welke daaraan telkens hare goedkeuring schenkt. Ook voor hen, welke de leer: *point de redrès aux griefs, point de subsides*, van de hand wijzen, is het niet moeijelijk in den geheelen toestand van ons financiëel bestaan de verpligting te vinden tot afwijzing eener begrooting, welke men niet weet te doen sluiten, dan door te steunen op den gunstigen koffij- of suikeroogst in andere werelddeelen.

De ministers hebben aan de Staten-Generaal voor 1848 eene uitgaaf voor het moederland van f 71,573,486.76½, en voor 1849 van f 71,177,718.16½ voorgesteld. Ten einde die uitgaven te dekken, ramen zij de inkomsten op f 57,196,115.61, hetgeen dus een jaarlijksch te-kort aanbiedt van niet minder dan bijna veertien en een half millioen, waarin ons bestuur door [illegible]

Zulk een toestand moet de uiterste bekommering wekken: alles hangt af van den oogst in een ander werelddeel en de graagte der Europische markt. Één enkel jaar misgewas, één enkele opstand in de Indiën, — en de dienst in het moederland staat stil, tenzij men weder langs den ouden weg van vermeerdering onzer schulden, dat is door opoffering der toekomst aan het oogenblik, daarin voorzie. Dat vooruitzigt is te donkerder, wanneer men op het onverstandig stelsel van despotismus en uitzuiging let, hetwelk onze koloniën drukt en ten verderve strekt.

Elke begrooting wordt aangeboden met een jaarlijksch deficit van 14 à 15 millioen, en toch juicht men, als waren onze financiën een voorbeeld voor elk ander land. De minister van koloniën weigert hardnekkig zekere uitgaven, welke de Kamer meent, dat op de begrooting van het moederland behooren te komen, daar op te brengen, dewijl zij in het belang der koloniën heeten gedaan te worden; maar de zeer onzekere inkomsten der koloniën brengt men als vaste posten op de begrooting van het moederland.

Het spreekt van zelf, dat, wanneer de koloniën voordeelen afwerpen, deze ten beste van het moederland moeten komen, hetwelk in nadeelige jaren aanvult, wat daar ontbreekt. Maar op zulke hoogst wisselvallige, onzekere baten behoort geen financie-wezen van eenen staat te rusten. De grootste zorgeloosheid alleen kan dit toelaten. Wanneer Engeland dit deed, men zou het niet goedkeuren, doch het zou zijne verschooning daarin vinden, dat Engeland magtig genoeg is, om in de eerste jaren nog niet voor het verlies zijner koloniën te behoeven te duchten. Maar wij, die op de eerste bedreiging die gewesten voor ons verloren zullen zien gaan, — wij behooren op hunne inkomsten niet de gansche huishouding van onzen staat te doen rusten. Gebruikt die baten, gelijk de graaf VAN RECHTEREN reeds in 1843 aanbeval, tot schuld-vermindering; het moederland behoort in de behoeften van het moederland te voorzien en het is een lomp boerenbedrog, waar dit het geval niet is, den toestand der financiën te prijzen.

De ministers zelven begrijpen, dat de belastingen hier te lande de uiterste grens bereikt hebben, of liever, te buiten gegaan [illegible] verhooging [illegible] is dus niet te denken; men moet dus een ander middel te baat nemen, om inkomsten en uitgaven met elkander in evenredigheid te brengen: dit kan niet anders zijn dan bekrimping der uitgaven. Hindert u daarin de eene of andere wet, verandert haar; staat u daarbij de grondwet in den weg, herziet haar, — maar laat het uwe eerste zorg wezen, de uitgaven op de hoogte der inkomsten terug te brengen; opdat onze begrooting niet jaarlijks een deficit van veertien à vijftien millioenen aanbiede.

Dat kan niet, zegt men; dat kan niet, dewijl men niet wil of dewijl men den moed niet heeft het te beproeven. Men moet daartoe niet post voor post nagaan, maar beginnen, de som te stellen, welke men voor elk departement ten hoogste wil uitgeven. »Men bedenke," merkte de heer THORBECKE, bij gelegenheid der brochure van den graaf VAN RECHTEREN (1) aan, »welk een voortreffelijk leermeester »de nood is. Zoo lang men voor een »post drie millioen heeft, schijnt onmo»gelijk wat, zoodra men slechts over twee »millioen kan beschikken, zeer wel gaat." Eenige regels later drukt dezelfde schrijvers aldus den pligt der vertegenwoordiging uit: »Het hoofd-onderzoek moet ne»derkomen op de reden tusschen het volks»vermogen en den last. De uitgave op »zich zelve heeft geene volstrekte grens. »Men kon, vonden zij die niet in het be»schikbaar deel van het volks-inkomen, »de nuttige, ja noodige uitgaven in 't on»eindige vermeerderen. Die grens te be»waken, daartoe is de vertegenwoordi»ging inzonderheid bestemd. Hier is, ten »aanzien en van den aard en van de hoe»grootheid der uitgaven, een, in den ge»wonen gang van zaken, onverzettelijk »beginsel van weigering. Hoe noodig of »nuttig het voorgestelde zij, de vertegen»woordiging zal, zoodra de bron, het be»lastbaar vermogen, afneemt, beperken »wat niet uit kracht eener burgerlijke »magtsverbindtenis of der grondwet wordt »gevorderd. Buiten deze twee gevallen »komt tegen de overtuiging, dat eene uit»gave te zwaar is, geen betoog van hare »onmisbaarheid meer te pas."

Noch toenemend pauperismus, noch landverhuizing, noch de algemeene klagt der natie over het drukkende van onzen toestand hebben onze regering van het [illegible] en het noodzakelijke hunner toepassing overtuigd. De Oostindische baten schijnen hun eene rots, op welke zij zich gerust verlaten mogen. Nog onlangs verklaarde de minister van financiën, dat »het openbaar »crediet van den staat op goede grond»slagen was gevestigd," alsof eene begrooting met een jaarlijksch deficit van 14 à 15 millioen eenen hechten grondslag voor het crediet eener natie aanbieden kon. In zijne verblindheid zegt de minister, dat »op zijn [illegible] de inkomsten in »ruime mate ter dekking der uitgaven »zullen voldoende zijn."

(1) *Gids*, 1843, n°. 6.

In tijds te waken tegen het gevaar, dat voor de deur staat; in tijds alles gereed te maken wat ons bestaan kan verzekeren, — hebben de ministers niet geleerd; Zij laten den dag voor den dag zorgen, en zoo sukkelen wij jaren lang met een jaarlijksch deficit van 14 à 15 millioen voort, hopende dat goed weder en de vereeniging van allerlei gunstige omstandigheden de fouten onzer roekeloosheid zal goed maken. Zoo de fortuin daarbij onze regering tot nu toe gunstig was, — is dat een bewijs, dat hierin geene verandering komen zal; mag aan zulke onzekere kansen het behoud van den staat gewaagd worden?

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 23 *febr.* Volgens eene mededeeling uit Rome, is de paus voornemens, den druk, welken de pers tot dus verre door de censuur te lijden heeft, te verminderen, en met dit oogmerk eenen hoogeren raad van censuur te benoemen.

BEIJEREN.

Munchen, 20 *febr.* Sedert eenige dagen loopt hier in private kringen eene verklaring rond der vier afgetredene ministers, welke groot opzien baart en die ik u binnen kort zal mededeelen. (Welke geheimzinnigheid.)

— Dat de vorst *van Wallerstein* uit Parijs teruggeroepen is, bevestigt zich; maar wel-onderrigten betwijfelen zeer, of hij eene ministeriële portefeuille zal bekomen of aannemen. Men is veeleer van meening, dat hij slechts als buitengewoon raadsman is ontboden geworden, waartoe hij, wegens zijne kennis van zaken en personen, zeer geschikt is.

— De koning is nooit zoo opgeruimd en goed te spreken geweest als tegenwoordig; men verhaalt allerlei geestige invallen van hoogstdenzelven, welke van mond tot mond gaan. (Welke?)

— De stap der ministers krijgt meer en meer het aanzien van eene partij-handeling, dan van eene soort van zamenzwering, in zooverre, bij voorbeeld, de hooge adel [illegible] stand, die het een of ander ministerie mogt komen te aanvaarden, vervallen heeft verklaard van zijne regten en titels.

— Mejuffer *Sola Montez* is, onder geleide van eenige gendarmen, voor eenen bepaalden tijd uit Munchen naar Berg aan het Starrenmeer verwijderd geworden opdat [illegible] totdat de eerste opgewondenheid wat bekoeld worde.

SAKSEN.

Leipzig, [illegible] Sedert [illegible] ligt hier een dankadres aan de Leipziger afgevaardigden ter onderteekening, waarin hun verklaard wordt, hoezeer zij gehandeld hebben in den geest van een gedeelte hunner kiezers, door het Leipziger protest met onvriendelijkheid is ontvangen [illegible] Gisteren avond [illegible] het getal onderteekenaren nog zeer gering.

— Uit de onderscheidene steden des lands moeten mede protesten, geheel in den zin van het Leipziger, naar de Tweede Kamer afgezonden zijn.

— Na lang niets vernomen, [illegible] eindelijk haden den koning [illegible] ten hove uitgenoodigd geworden. Wij willen hopen, dat met dit bezoek de goede verstandhouding, welke de woelige dagen van 1845 tusschen Leipzig en het koninklijke huis eenigermate verbroken hadden, geheel weder mogen hersteld worden.

ENGELAND.

Londen, [illegible] Terwijl de [illegible] tusschen Guizot en lord [illegible] afgebroken schijnen die van den heer [illegible] en lord *Palmerston* weder op goeden voet [illegible] sche minister alhier zal aanstaanden zondag een groot diner geven, waarop al de de ministers genoodigd zijn; men verneemt dat lord *Palmerston* de uitnoodiging heeft aangenomen.

— Lord *Palmerston* heeft in het Huis der Gemeente de geruststellende verklaring afgelegd, dat de keizer van Rusland den uitvoer van granen uit zijn rijk op alle wijze begunstigde.

— De *Globe* zegt, dat de nood ook hier te Londen zoo hoog gerezen is, dat 50,000 menschen zich in werkhuizen bevinden, en daarenboven 60,000 huiszittende armen in hunne woningen bedeeling ontvangen, terwijl eiken nacht 1,400 tot 2,000 personen, die geen te huis komen hebben, in de daartoe bestemde localen opgenomen worden.

— Wij hebben berigten van de Kaap de Goede Hoop, tot den 20sten december ontvangen. Die berigten zijn zeer gunstig. De Kaffers hadden vrijwillig de wapenen nedergelegd en het gestolen vee teruggebragt. De beruchte chef *Sandilla* bood zijne onderwerping in persoon aan bij den gouverneur en bragt een groot getal van zijne aanzienlijkste volgelingen mede, benevens vee en wapenen. Ook *Umtala*, het hoofd der Slambie-stammen, heeft zich onderworpen. Wij mogen alzoo het meest geruststellende verwachten nopens de toekomstige rust in die gewesten.

BELGIE.

Brussel, 23 *febr.* De koning wordt, alvorens herwaarts terug te keeren, in Engeland verwacht. Koningin *Victoria* schijnt steeds op zijnen invloed te rekenen, ten einde op de eene of andere wijze de bestaande spanning tusschen de Fransche en Engelsche regeringen, al ware het slechts schijnbaar, te doen ophouden.

— Gisteren is de wet op de ontginningen ter stemming gebragt. De heer *Lebeau* is nog met een amendement voor den dag gekomen, doch dit is afgewezen, en daarop is de wet met 45 tegen 12 stemmen aangenomen.

Verder is beraadslaagd over de wet op het muntwezen, waarbij men aan België eene eigene gouden munt wil verzekeren. De heer *Osy* heeft aangetoond, dat het te werk stellen van dezen maatregel de nadeeligste gevolgen zoude na zich slepen; — dat men de waarde van het goud veel te hoog had aangeslagen, en dat het gevolg daarvan zoude zijn het verdwijnen van de zilveren munt.

De wet, betreffende het honen des konings, ondervindt eenen vrij hevigen tegenstand in de afdeelingen.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 25 *febr.* Morgen zullen de afdeelingen van de Tweede Kamer vergaderen, zoowel over de ontwerpen van wet, uitmakende de staatsbegrooting voor 1848 en 1849, als de voordragten wegens het pensioenfonds, tot aanvulling van de staatsbegrooting voor de renten van het Haarlemmermeer, benevens over het voorstel van den heer *Hoffman*.

's Gravenhage, 26 *febr.* De Tweede Kamer der Staten-Generaal zal morgen, zaturdag, ochtend ten elf ure eene zitting houden.

— De afdeelingen zullen hare overwegingen voortzetten over de aanhangige ontwerpen der financiële wetten.

— Z. M. heeft aan de 16-jarige *Jantje Kief* kwijtschelding verleend van de doodstraf, waartoe zij, bij arrest van het provinciaal geregtshof in Groningen, wegens moedwillige brandstichting was veroordeeld, en haar thans opgelegd eene tuchthuisstraf voor den tijd van tien jaren.

Leeuwarden, 25 *febr.* Men verhaalt, dat het voornemen bestaat, om de broodzetting geheel af te schaffen. In den eersten opslag zal dit zeker door velen vreemd en zelfs ondoelmatig worden gevonden, maar bij nadere overweging misschien niet zoo vergezocht voorkomen, als men in aanmerking neemt, dat de concurrentie onder de broodbakkers zeker genoegzaam en voldoende zal zijn, om het brood op een billijken standaard van prijs met de prijzen der granen te houden, en men dus geen monopolie behoeft te vreezen.

Middelburg, 24 *febr.* Onze courant meldt, dat het ontwerp tot daarstelling eener geregelde stoomvaartdienst tusschen Zeeland en Londen, en het door de heeren *D. Dronkers*, *J. J. de Kanter* en mr. *Ph. van den Broeke* uitgegeven prospectus grooten bijval ondervindt, daar hetzelve door alle standen als eene levenskwestie tot bevordering van onze gewestelijke welvaart beschouwd wordt, terwijl de daarstelling zelve, bij den rijken voorraad, die Zeeland ter verzending levert, aan de ondernemers voordeel belooft.

Assen, 26 *febr.* Te Winschoten is binnengebragt *A. Tulp* van Bellingwolde als vermoedelijk schuldig aan den stouten diefstal te Wedderbergen: de justitie is zijne medepligtigen op het spoor.

Maastricht, 23 *febr.* Wij vernemen, dat de provinciale staten van Limburg tegen den 9den maart bijeengeroepen zullen worden tot het verkiezen van een lid in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in plaats van den niet toegelaten heer *Leclercq*, als ook een lid der gedeputeerde staten, in plaats van den heer *Michels van Kessenich*, die tot distrikts-commissaris in Roermond benoemd is.

Arnhem, 26 *febr.* De wedloopen en harddraverijen alhier zullen, blijkens het programma, plaats hebben op maandag 12 juni aanstaande. Het programma bevat 8 nommers van prijzen en premiën, waaronder van Z. K. H. den prins *van Oranje*, prins *Alexander*, en prins *Frederik*, en van deze stad. Er zullen twee harddraverijen zijn, waarvan een met vierwielige rijtuigen.

Arnhem, 27 *febr.* Het *Journal de la Haye*, het wel-geambitieerde, maar niet-officiële blad, bevat in deszelfs nommer van [illegible], het volgende hoofd-artikel, — *article de fonds:*

»Wij verzoeken de personen, die de goedheid hebben gehad, ons, sedert eenige dagen, brieven te »doen geworden, behelzende hunne volkomene en »algeheele adhesie aan onze beginselen, ons wel te »willen veroorloven, dat wij ons *voor den oogenblik* »bepalen, tot het gebruik maken van het kanaal »van ons blad, ten einde hen te bedanken en hun »te doen weten, hoe gevoelig wij zijn voor eene zoo »bemoedigende en geachte (of vereerende?) sympathie-manifestatie. Wij grijpen deze gelegenheid aan, »om hun de stellige verzekering te geven, dat het »*Journal de la Haye* zal voortgaan met zich het »vertrouwen der vrienden van het vaderland en onze »constitutionele (staats-) inrigting waardig te toonen."

Met gespannen verwachting ziet men de publicatie van een' of meerdere dier brieven te gemoet. Zoodra deze publicatie geschiedt, zullen wij ze aan onze lezers mededeelen. Maar men moet een weinig geduld hebben.

Mengelwerk.

Kunst.

's Gravenhage, — *februari.*

Het *Journal de la Haye* vindt de interpellatiën, welke de heeren SCHOONEVELD en VAN DAM VAN ISSELT, ten zijnen aanzien aan den minister van justitie hebben gerigt, zeer inconstitutioneel. Zij hadden er een voorstel van moeten redigeren, hetwelk naar de afdeelingen had moeten worden verzonden. Daarop had de Kamer er over behooren te beraadslagen; wierd het door haar aangenomen, dan moest het aan de Eerste Kamer verzonden zijn; waarop eindelijk de bewilliging des konings had moeten worden afgewacht — alvorens niet *een* of *twee* leden der Kamer, maar *de geheele Kamer* bevoegd mogt worden geacht, om zulk eene vraag aan eenen minister te rigten! — Men moet wel diep op eene vertegenwoordiging nederzien, om zulke impertinentiën uit te kramen.

Het *Journal de la Haye* deelt het gevoelen van den heer DE JONGE VAN CAMPENS-NIEUWLAND, dat de regering een blad ten haren dienste hebben moet, waarin zij kan doen plaatsen wat zij wenscht, dat (het heet alleen *buitenlands*) bekend worde, zonder, nogtans dat zij dat blad erkenne als haar orgaan, zonder dat zij het avouëre. Het is zeer begrijpelijk, dat het *Journal* dit gevoelen [illegible] Nederlandsch burger zou *zoodanig blad* willen avouëren? Maar mij komt dat gevoelen in meer dan één opzigt hoogst onjuist voor. Vooreerst behoort eene regering niets te doen drukken, waarover zij zich schaamt. Welk bezwaar is er dan tegen het avouëren van een blad?

Het is waar, deze of gene minister kan daarin dan geene schimpredenen en bewimpelde lastertaal doen plaatsen tegen leden der vertegenwoordiging, die hem misvallen, of tegen andere staatsdienaars, tegen welke hij wrok heeft; maar, dit dunkt mij is ook onnoodig. Daartoe mogen de duur opgebragte penningen der natie niet worden verkwist. En juist om dat schandelijk misbruik te beletten, is het hoog tijd, dat het *Journal de la Haye*, of elk ander dagblad, dat door de regering mogt worden bezoldigd, onder het

toezigt van een' deswege *verantwoordelijk* minister worde geplaatst.

Uit een ander oogpunt is de bewering [illegible] minister en het *Journal* onzin. Wat zij als noodig voorstellen, is *onmogelijk*. Zoodra de regering een blad laat schrijven *door een' harer beambten*, dat blad *bezoldigt*, dat blad gebruikt, *om er in te doen plaatsen wat zij begeert*; — zoodra *is dat blad* half-officiëel.

Zoowel binnen- als buiten 's lands denkt men bij het lezen van eenig politisch artikel: ziedaar de meening der Nederlandsche regering.

En wanneer dit ook niet de *bedoeling* dier regering-zelve ware, waarom dan een *bijzonder blad* aangelegd en bestemd voor hare onderhandsche mededeelingen, of voor hare onerkende polemiek? — Waarom dan iets van den [illegible] van datgene, waarvan de minister [illegible] geplaatst in het een of ander vreemde dagblad, oneindig meer verspreid dan een nietig *Journal de la Haye*?

Het zou zeker geen *f* 25,000 's jaars kosten, om nu en dan een nuttig artikel te doen plaatsen in één der Europesche dagbladen; *Augsburger Allgemeine Zeitung*, *Morning Chronicle*, *Times*, *Journal des Débats*, enz.

Waarom dit niet liever gedaan, wanneer men begeert, dat iets buiten 's lands bekend worde, zonder er nogtans een officiëel karakter aan te geven?

Wil men er, daarentegen, eenigen meerderen nadruk aan bijzetten, altijd zonder het te [illegible], zoo late men het teekenen door een geacht en bekend persoon.

Maar een blad ten zijnen dienste te willen hebben, om het *naar goeddunken* en *zonder eenige verantwoordelijkheid* te kunnen gebruiken; in eenen adem te begeeren, dat, wat men daarin (*incognito*) plaatst, buiten 's lands indruk make, *meer* dan het geval zijn zou, ware het in een ander blad geplaatst, en tevens te verlangen, dat wat de redacteur-referendaris er (even *incognito*) in schrijft of opneemt, *niet meer* beduiden zal dan verscheen het in elk ander blad, [illegible] dit is het tegenstrijdige begeeren of beweren. De voorliefde onzer regering voor zekere *bravo's* is, helaas, bekend. Op LIBRI-BAGNANO volgde, in hare dienst, DURAND; op DURAND de Belg, die thans het *Journal* dirigeert. Met wat gevolg de eerste *bravi* werkten, is bekend; de laatste is nog aan den arbeid, en reeds smaakt men er zoo binnen- als buiten 's lands de bittere vruchten van. Mij dunkt, de heeren SCHOONEVELD en VAN DAM begeerden dus hier teregt, dat er een einde wierd gemaakt aan het ergerlijk schandaal, en dat, in alle geval, 's lands gelden niet langer werden verkwist aan een blad, hetwelk men zich schaamt te avouëren.

Een van beiden: geen bezoldigd blad, of dat blad gesteld onder het opzigt en de verantwoordelijkheid van een' der ministers.

Meer en meer verduistert zich onze buitenlandsche en koloniale horizon. Van allerwege komen er donkere wolken opzetten. De Tweede Kamer overwege wèl wat zij doe, alvorens zij weder voor twee jaren het roer in handen geve aan de heeren DE LA SARRAZ en BRUN. Op haar de verantwoordelijkheid!

Uit zwakheid, uit eer-, of baatzucht begrootingen te bewilligen is landverraad!

Ingezonden stukken.

Nederland en Engeland.

Het is thans openbaar wat ieder denkende lang verwachtte, — dat Engeland zijne magt in den Indischen archipel wil uitbreiden; en wij staan daar als schapen, in de verwachting van geslacht te zullen worden, weerloos en verlaten.

Niet de roofzuchtige, schaamtelooze taal van lord PALMERSTON's orgaan doet mij de pen opvatten; immers de [illegible], welke het verkondigt, de lage rooverij welke het aankondigt, is men gewoon van een volk, dat nimmer de regten van anderen eerbiedigde, — maar het is over ons bestuur, dat ik eenige regelen wil ter nederschrijven.

Wat heeft onze minister van koloniën gedaan tot bescherming van onze bezittingen? Heeft hij, gelijk zijn pligt gebiedt, een leger op Java en eene vloot in de Indische zeeën?

Of gelooft Z. Exc., dat wij te zwak zijn om weerstand te bieden, even als het andere Excellentiën geloofden, toen een Fransch Koning ons land tegen [illegible] Ik hoop, dat dit niet het geval is; ware het zoo, — hij kon zijnen post niet bekleeden, zonder onze belangen te verraden! Want onze magt, goed aangewend, is groot genoeg om onze bezittingen te verdedigen, en het is verraad jegens de natie, zulks te ontkennen. Ik zal het bewijzen.

Wanneer Z. Exc. 20,000 Europeanen op Java heeft en 30,000 goed georganiseerde inlanders, en wanneer die magt door een goed generaal aangevoerd wordt, — zullen de Engelschen ten minste 50,000 man moeten afzenden.

Deze magt zal te gelijk moeten landen, of zij wordt bij gedeelten geslagen; maar zij kunnen zoo veel troepen niet missen, en, konden zij zulks, zij hadden geen genoegzame schepen, om ze in eens van de vaste kust naar Java over te brengen. Deze beweringen zijn duidelijk, dunkt mij, en aan geene tegenspraak onderhevig. Maar twee tegenwerpingen voorzie ik: de eerste betreft het geld, de tweede het vankrijgen der manschappen.

Zeer zeker, zoo lang men goedvindt onze ellendige staats-inrigtingen door Java te laten betalen, zal het onmogelijk zijn, zulk eene krijgsmagt te bezoldigen; doch zal men dit ongehoorde en op het verlies van Java uitloopende stelsel niet eindelijk laten varen? wil men, ons van het laatste piegtanker van onze welvaart berooven? het laatste erfdeel der vaderen aan het verarmde nageslacht ontrukken? Ga dan voort; haal zoo veel geld van Java als mogelijk, is en spoedig zal het verloren zijn gelijk Ceilon, de Kaap, Demerarij, enz. enz.

Maar wanneer men dat verfoeijelijk stelsel opgeeft, zoude er dan geen geld genoeg zijn, om die troepen te bezoldigen? Zoude het rijke Java met 8 000,000 inwoners geene armée kunnen onderhouden van 50,000 man?

Zoude dit voor een budget, dat 80,000,000 inkomsten heeft, een bezwaar zijn? Het is bespottelijk! Vraag het aan Pruissen! aan alle Europesche staten! aan Engelsch Indië!

Slechts in ons ongelukkig land ziet men dit niet in. En vooronderstelld, dat het ou mogelijk ware, — welnu, Java heeft voor ons waarde en wij zullen ze betalen!

De tweede tegenwerping is nietig. Geef ieder, die tien jaren op Java diende, *f* 200 's jaars pensioen, — en vrijwilligers in menigte, uit alle landen van Europa, zullen zich aanbieden. Eene uitzending van 3 à 4000 man jaarlijks, zoude genoegzaam zijn dat leger voltallig te houden. Maar ook eene vloot is noodig; en onze marine? ..... Het walgt mij, dit woord uit te spreken. Napels, Turkije, Zweden, Denemarken, hebben meer linieschepen dan wij! Desniettemin eene vloot is noodig in Indië, en zij kan er zijn.

Het nageslacht zal ook op dit punt regt spreken over ons bestuur, dat zoo onbegrijpelijk bestuur, hetwelk maar niet kan inzien, dat wij zeer goed 25 zeventigers kunnen bekostigen! Welnu, indien wij deze schepen hadden, steeds een paar goed gewapend als wachtschepen in onze havens, steeds uitgerust om onmiddellijk uit te loopen; vervolgens een paar in de Middellandsche zee als oefenings-eskader, ook volledig uitgerust om op het eerste bevel naar Batavia te kunnen stevenen, en daar, eindelijk, een paar gestationneerd, — dan zoude men, door een enkelen brief en een koerier, zonder tijdverzuim, binnen 4 maanden een eskader van 6 linie-schepen in straat Sunda kunnen hebben.

Maar dit was niet genoeg [illegible] die 30 fregatten [illegible] ingerigt om gewapend te worden met 50 stukken?

Wanneer men zulk eene maatschappij steeds tracht voor hare schepen beloofde, zou men zeer goed zonder kosten eene aanzienlijke magt kunnen scheppen. Detacheerde men de noodige zee-soldaten en officieren naar Java, dan kon men de daar aanwezige bodems onmiddellijk wapenen ingeval [illegible], deze scheepsmagt is niet opgewassen tegen Engelands vloten, maar zij boezemde ten minste ontzag in, noodzaakte tot het zenden van eene Britsche vloot, zoodra men ons wilde berooven: dingen, waar men niet gemakkelijk toe komt, wanneer het door eenen formelen aanval moest geschieden. Maar ook dan, welk eene heerlijke dienst nog kon die zeemagt bewijzen in het vernielen der vijandelijke koopvaarders: en nu, wanneer er oorlog komt, wat kunnen wij ook in dit opzigt? Weerloos, ten spijt van allen, boezemen wij noch vrees in aan onze vijanden, noch achting aan onze vrienden; ja, zonder haven, waarin een schip veilig kan liggen; in straat Sunda heeft men het zelfs onmogelijk gemaakt, daar een enkel fregat te stationneren wanneer een oorlog dreigt te onstaan.

Welnu, waren landmagt en marine aldus ingerigt gelijk zij konden en moesten zijn, — gelooft men dat PALMERSTON dan zoude verkondigen, dat wij te zwak waren? dat hij pogingen aan zou wenden om ons te onderdrukken? Roovers zijn laf, worden slechts roovers, omdat zij geen weerstand denken te vinden! Had Polen in 1772 eene 25,000 man troepen bezeten, de schenddaad was niet gepleegd die het schild werd, waarmede iedere gewelddaad te verdedigen is!

Maar behalve dit, het zoude ook zelfs aan den Britschen Colossus onmogelijk zijn, om alsdan Java te veroveren, of er is schade van belang te berokkenen. Immers had hij te Labuan, en vroeger te Singapore, eene Nederlandsche bezetting gevonden, zoo had men geweld moeten gebruiken; er was dus oorlog gekomen. Doch zoude Frankrijk zulks toelaten? Nimmer! het koos de partij van het zwakke volk, werd in alle gevallen middelaar; en ook Rusland, wanneer er bij toeval geen kleingeestig autocraatje heerschte, zoude zeer goed van de gelegenheid gebruik kunnen maken, eindelijk de uitzuigers van Hindostan in zee te jagen: — maar vooronderstelld, dat van dit alles niets gebeurde, dat Frankrijk aanschouwelijk stil zat, het zoude moeite kosten Java weg te nemen, men zoude het blokkeren, en, eindelijk, na lange voorbereidsels, een leger zenden, dat vrij zeker vernield zou worden. Men herinnere zich hoe weinig meer energie en beleid er in 1811 noodig geweest zijn, om de Engelschen weg te jagen, met een leger zonder Europesche troepen en bijna geheel ontbloot van goede officieren. Maar ook, wanneer Java eindelijk viel, het zoude eervol vallen: en dit is steeds eene goede uitkomst, wanneer de overwinning onmogelijk is.

Zoo als de zaken nu staan, zal het stellig vallen, zoodra de Engelschen zulks verkiezen; het zal zoo schielijk vallen, dat het tot de *faits accomplis* behoort, voor dat de Franschen er zich mede kunnen bemoeijen; het zal schandelijk vallen, want het zal onze schuld zijn; wij, die het konden, [illegible], maar de kosten van leger en vloot liever bezigden om bespottelijke inrigtingen in ons land staande te houden; het zal eindelijk, in zijnen val ons medeslepen, gelijk wij zullen verdienen, wanneer wij laag genoeg zijn het weerloos te laten gelijk thans, nu er slechts ongeveer 16,000 Nederlandsche krijgslieden, grootendeels inlanders, over den geheelen archipel verspreid aangetroffen worden, zoo goed als zonder zeemagt.

Z.

Weldadigheid.

De ondergeteekende, niet twijfelende of ook zijne stadgenooten zijn innig bewogen met het lot der ongelukkige Ieren, die door fellen hongersnood worden gedrukt, belast zich, in overeenstemming met anderen, gaarne met de ontvangst der giften, die zij ten hunnen behoeve zullen willen afzonderen.

Omdat oogenblikkelijke nood dringt, neemt hij de vrijheid te verzoeken, dat men ze hem in den loop der volgende week doe geworden, opdat het gezamenlijk bedrag den 8sten maart ter beschikking moge kunnen worden gesteld van den Engelschen predikant *Jamieson*.

Eene inteekeningslijst en eene geslotene bus zullen tot genoemd einde bij hem voorhanden zijn, terwijl er op zondag aanstaande in de kerk der christelijke afgescheidene gemeente eene collecte voor zal gedaan worden.

Die zich des armen ontfermt, leent deszelfs Maker en Hij zal hem zijne weldaad vergelden! Spreuk. 19: 17.

Arnhem, 25 februarij 1847. A. B[illegible]

Advertentiën.

Heden overleed alhier, na eene kortstondige ongesteldheid, Mejufvrouw *H. J. van ALPHEN* Weduwe van den Heer *G. DE VEER* in den ouderdom van 77 jaren.

ARNHEM, 22 Februarij 1847.

Na eene smartelijke ziekte van [illegible] overleed [illegible] met de H. H. Sacramenten [illegible] voorzien te zijn, in den ouderdom van bijna 75 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder *JOANNA MARGARETHA [illegible]*, Wed. *J. H. DAEMS*.

ARNHEM, den 25sten Februarij 1847.

J. H. O. DAEMS.

Mede uit naam mijner Broeders en Zusters.

---

† † † KERKVOOGDEN DER HERVORMDE GEMEENTE VAN *SPANKEREN* EN *DIEREN* zijn voornemens, om, onder hoogere goedkeuring, op Dingsdag den 9den Maart 1847, des middags ten 12 ure, ten Huize van *HUPKES*, te *Dieren*, publiek aan den minst aannemende AAN TE BESTEDEN,

Eenige BELANGRIJKE HERSTELLINGEN *aan- en de* VERGROOTING VAN DE PASTORIE, *te* Spankeren;

Waarvan bestek, teekening en voorwaarden ter inzage liggen bij *HUPKES* in het *Wapen van Gelderland*; terwijl bij den Kerkvoogd *[illegible]SE* nadere inlichtingen te bekomen zijn.

VERKOOP
VAN
HEIDEGRONDEN.

Op Maandag den 8sten Maart 1847, des namiddags ten 4 ure, zal het PLAATSELIJK BESTUUR van *RENKUM*, in het Logement *de Bok*, aldaar, bij inzet aanbieden te verkoopen: ruim 37 Bunders HEIDEGROND, liggende tusschen den Spoorweg en de Kadastrale Gemeente *Bennekom*, en wel in zoodanige perceelen, als waarin dezelve zullen zijn uitgebaakt, en waarvan, op den dag der veiling, van des morgens 9 uren tot des namiddags 2 uren, *in loco* aanwijzing zal worden gedaan.

De toeslag is bepaald op Maandag den 15den Maart daaraanvolgende, terzelfder plaats en ure, zullende de kaart der gronden en de conditiën van verkoop van af den 1sten Maart ter visie liggen in het Logement *de Bok*, en inmiddels de noodige informatiën te bekomen zijn bij den Burgemeester van *Renkum*, te *Oosterbeek*, en den Assessor *N. PANNEKOEK* te *Renkum*.

De te *Harderwijk* residerende Notaris *J. D. C. C. W. DE MOL*, zal, als daartoe speciaal benoemd door de Arrondissements-Regtbank te *Arnhem*, op Zaturdag den 6den Maart 1847, des avonds ten 7 ure, in het Logement *het Wapen van Zutphen*, te *Harderwijk*, publiek doen inzetten, en op Zaturdag den 13den Maart daaraanvolgende, ter zelfder plaatse en ure, finaal verkoopen:

Een onlangs geheel nieuw opgebouwd en gemoderniseerd HEERENHUIS, met annexe KOETSHUIS, PAARDENSTAL, OPGAANDE BOOMEN, TUIN en BOOMGAARD, staande en gelegen langs de zoogenaamde Vriesche Gracht der Stad *Harderwijk*, groot circa *twee* Bunders.

OPENBARE VERKOOP
VAN HET LOGEMENT
HET GELDERLANDS WELVAREN,
binnen Wageningen, enz.

De Notaris *J. KUIJK*, te *Wageningen*, zal, op Donderdag den 11den Maart 1847, bij inzet veilen, en op Donderdag den 25sten Maart daaraan, telkens des avonds om zes uur, in het *Gelderlands Welvaren*, te *Wageningen*, bij toeslag verkoopen:

Eerstgemeld van ouds gunstig bekend LOGEMENT, HET GELDERLANDS WELVAREN, gelegen binnen *Wageningen* aan de Hoogstraat, op den Hoek der Bouwenhofstraat; bevattende *twaalf* KAMERS, KEUKEN, KELDER, WELWATERSPOMP, ruim KOETSHUIS en STALLING voor minstens 14 Paarden, en alle tot de uitoefening van Logement benoodigde GEMAKKEN en GERIEFELIJKHEDEN, te aanvaarden 1°. Mei 1847.

Voorts een TUIN aan den Stads Wal, te *Wageningen*, en een stuk BOUWLAND, onder *Wageningen*.

Alles breeder bij Biljetten omschreven.

Om nadere informatiën vervoege men zich met *franco-brieven*, of in Persoon, ten Kantore van voornoemden Notaris.

VOORLOOPIGE AANKONDIGING.

In den loop der maand Mei aanstaande, zullen, te *Zutphen*, in openbare veiling gebragt en verkocht worden, de navolgende aanzienlijke, rentgevende VASTE GOEDEREN, te weten:

1o. Het ERF en GOED, *STAKERBRANDS-WEERD*, gelegen op niet meer dan een twintig minuten afstands van de stad *Zutphen*, onder de gemeente *Warnsveld*, buurschap *Wichmond*, tusschen den grindweg van gemelde Stad op *Emmerik* en de rivier den *IJssel*, bestaande in HEERENHUIS *cum annexis*, benevens TUINEN, KOEPEL, WANDELINGEN en BOOMGEWASSEN; — het BOERENERVE, *Stakerbrand*, met LANDSHEERSKAMER aan het Huis, en nog eene DAGHUURDERSWONING; en, voorts de tot een en ander gehoorende uitstekende BOUWLANDEN, WEIDEN en HOOILANDEN, aan en bij elkander, en te zamen groot 62 Bunders, 59 Roeden en 90 Ellen.

2o. Twee WEIDEN, *de Brenkhorstermaat* en *de Koemate* geheeten, gelegen als voren, aan de overzijde van voorzegden grindweg, respective groot 3 Bunders, 17 Roeden en 10 Ellen en 2 Bunders, 21 Roeden en 60 Ellen.

En 3o. Het BOEREN-ERVE, *Fokking*, gelegen in de gemeente en bij het Dorp *Hengelo*, kwartier *Zutphen*, met de ook daartoe gehoorende GRONDEN onder *Zelhem*; bestaande, alzoo in HUIS en verder GETIMMER, HOF-, BOOMGAARD, WEIDELANDEN, VELDGRONDEN, OPGAANDE BOOMEN, AKKERMAALS en DENNENBOSSCHEN; in alles ter grootte van 51 Bunders, 5 Roeden en 12 Ellen.

De Veiling van de voorschreven Goederen zal geschieden, zoowel ieder in massa als perceelsgewijs; en zijn inmiddels nadere informatiën te bekomen bij den Notaris *DUBBINK*, te *Zutphen*. — *Brieven-franco.*

Te *Velp*, zal, op den 10den Maart eerstkomende, bij inzetting, en 14 dagen daarna, en alzoo op den 24sten Maart daaraanvolgende, bij toeslag, beide des avonds ten 6 ure, ten overstaan van den aldaar gevestigden Notaris *VAN ROSENTHAL*, in het openbaar worden geveild:

Een HEERENHUIS, bevattende *zeven*, meerendeels behangen, gestukadoorde en van STOOKPLAATSEN voorziene KAMERS, KEUKEN, KELDER, ZOLDER en verdere GEMAKKEN.

Voorts daarbij staande SCHUUR, waarin BERGPLAATS voor RIJTUIG en PAARDEN, mitsgaders MANGELKAMER, met den daarachter gelegen grooten TUIN en BOUWLAND staande op het best en vrolijkst gedeelte van het Dorp *Velp* aan den Straatweg; alles te aanvaarden den 1sten Mei eerstkomende.

Op den Huize *den Eng*, te *Lienden*, bij *Tiel*, zullen, op Dingsdag den 2den Maart 1847, des namiddags precies om één uur, voor kontant geld worden verkocht:

Twaalf VETTE OSSEN en *honderd* VETTE HAMELS.

TE HUUR
Tegen 1°. Mei 1847:

Een welingerigt HEERENHUIS met OPEN PLAATS en aangenamen TUIN, te *Zutphen*, op den hoek van de Halter- en Bieserstraat, voorzien van *tien* KAMERS, waarvan *vier* BENEDEN en *zes* BOVEN; alsmede *twee* DOMESTIEKEN-VERTREKKEN, voorts *twee* KEUKENS, waarin dubbele POMP, *twee* ZOLDERS, *twee* verwelfde KELDERS en verdere BERGPLAATSEN. — Adres onder Letter B., bij den heer *A. E. C. VAN SOMEREN*, Boekhandelaar ter gezegder stede. — *Brieven franco.*

† † † Een GEHUWD PERSOON, van de Hervormde Godsdienst, ruim 30 jaren oud, wenscht ten spoedigste of tegen Mei als HUISBEDIENDE of in een Logement in *Gelderland* als KNECHT te worden geplaatst. Zijne Vrouw blijft bij hare oude Moeder te *Zwolle* inwonen, ter ondersteuning in deze drukkende tijden; hij is reeds eenige jaren als Oppasser werkzaam en van goede getuigschriften voorzien.

Te bevragen, in Persoon, of met *gefrankeerde brieven*, bij den Boekhandelaar *J. J. TIJL* te *Zwolle*, onder Letter S.

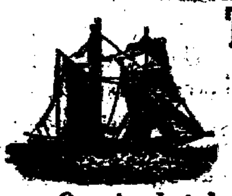

Te Rotterdam ligt in Lading
VOOR
PASSAGIERS EN GOEDEREN:
Om in het begin van Maart te vertrekken.

Naar *NEW-YORK*, het Nederlandsche gezinkte Brikschip *Koophandel*, Kapitein *M. T. REMMERS*.

Naar *NEW-YORK*, het Nederlandsche Barkschip *Dankbaarheid*, Kapitein *W. POSTMA*.

Naar *BALTIMORE*, het Amerikaansch gekoperd Fregatschip *Harvest*, Kapitein *J. FULLER*, Jr.

Naar *NEW-ORLEANS*, het Amerikaansche gekoperde Fregatschip *Leedes*, Kapitein *N. D. ROBBINS*.

Naar *BOSTON*, op 30 Maart, e. k. het nieuwe Nederlandsche Schoenerschip *Auctor et Emergo*, Kapitein *C. A. VAN BENTEGHEM*, en

Naar *NEW-YORK*, het Nederlandsche gekoperde Fregatschip *Antoinette Maria*, Kapitein *J. MOL*.

Naar *NEW-YORK*, op 15 April, e. k. het Nederlandsche gekoperde Fregatschip *Hugo Grotius*, Kapitein *J. GLAZENER*.

Adres ten Kantore van *HUDIG EN BLOKHUIZEN* te *Rotterdam*, en bij de Heeren *MÜLLER & COMP*, op den Hoek van de Bakkerstraat, te *Arnhem*.

De STOOMBOOT-DIENST tusschen *Rotterdam*, *Vreeswijk* en *Culenborg*, wordt hergeregeld voor het Voorjaars-Saizoen, van af 1 Maart 1847, dagelijks, uitgenomen des Zondags:

Des morgens ten 9 ure van *Vreeswijk* naar *Rotterdam*, en alleen des Dingsdags een uur vroeger (ten 8 ure) van *Culenborg* naar *Rotterdam*.

Des namiddags ten 2 ure van *Rotterdam* naar *Vreeswijk*, en alleen des Maandags doorvarende naar *Culenborg*.

In Correspondentie, door middel van Diligenge en Trekschuiten, met den Spoortrein van en naar *Utrecht*, op *Amsterdam* en *Arnhem*.

Nadere informatiën kunnen bekomen worden, en ook plaatsen besproken bij den heer *J. VAN DIJKSHOORN*, in het stations-gebouw van den Rijn-Spoorweg te *Arnhem*.

STOOMVAART
VOOR DEN
NEDER- EN MIDDEN-RIJN.
DUSSELDORPSCHE MAATSCHAPPIJ.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*:

Eiken Dingsdag en Vrijdag, des voormiddags omstreeks 9 uur.

Van *Arnhem* naar *Dusseldorp* tot *Mannheim*.

Elken Maandag en Zaturdag, des namiddags omstreeks 4 uur.

Nadere inlichtingen geeft de Agent *C. W. BALCK*.

Arnhem, 27 Februarij 1847.

VOCAAL EN INSTRUMENTAAL
CONCERT
TE GEVEN DOOR
C. R. MARX,

op Maandag den 1sten Maart 1847, in de gewone Concertzaal. — Entrée-biljetten zijn te bekomen ten huize van den Concertgever en des avonds aan het Bureau.

Aanvang ten zeven ure.

*** De Boekhandelaar *D. SCHELTEMA* te *Utrecht*, heeft uitgegeven en alom verzonden:

I.

GRONDWETS-HERZIENING.
VEREENIGINGEN VAN VOORSTANDERS VAN MAATSCHAPPELIJKEN EN CONSTITUTIONELEN VOORUITGANG.
DOOR
Mr. H. C. A. THIEME, C. Azn.,
Advokaat te Arnhem.

Men leze omtrent deze Brochure de gunstige beoordeelingen in het Handelsblad van 17 Februarij en in het Tielsche Weekblad van Vrijdag te voren.

II.

PROEVE VAN ONDERZOEK
NAAR DEN AARD DER
KONINKLIJKE ONSCHENDBAARHEID;
DOOR
Mr. J. N. G. BOSSEVAIN,
Advokaat te Arnhem.

De prijs van het *eerste* dezer, in den tegenwoordigen tijd, belangrijke Brochures is 35 centen; die der *tweede* 60 centen.

*** *J. F. THIEME*, te *Nijmegen*, heeft uitgegeven en verzonden:

KORTE BESCHRIJVING
DER
VEREENIGDE STATEN
VAN
NOORD-AMERIKA.

TEN DIENSTE VAN ALLEN, DIE, IN DE LANDVERHUIZING EENIG BELANGSTELLENDE, IETS MEER VAN DIT MERKWAARDIGE LAND WENSCHEN TE WETEN.

Prijs 30 centen.

*** De GEBROEDERS ADRIOEEF, geven uit, en hebben aan hunne gewone Correspondenten verzonden, *F. W. CONRAD*, RAPPORT, omtrent de onteigeningen ten behoeve der 4de Sectie van den Hollandschen Spoorweg, zijnde het gedeelte tusschen 's *Gravenhage* en *Rotterdam*, uitgebragt in de 379ste vergadering van den Raad der Administratie der Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, van Donderdag den 28sten Januarij 1847. In groot octavo . . . . *f* 0,60.

Graanprijzen.

Arnhem, 26 februari 1847.

Oude Weit van *f* 00,00 tot *f* 0.00; *Nieuwe Weit* van *f* 12.25 tot *f* 14.50; *Rogge* van *f* 10.00 tot *f* 11.00; *Boekweit* van *f* 8.00 tot *f* 8.50; *Garst* van *f* 8.00 tot *f* 0.00; *Friesche Haver* van *f* 0.00 tot *f* 00.00; *Voerhaver* van *f* 4.10 tot *f* 4.60; *Witte Boonen* van *f* 0.00 tot *f* 00.00; *Paarde Boonen* van *f* 10.00 tot *f* 0.00; *Graauwe Erwten* van *f* 00.00 tot *f* 00.00; *Groene Erwten* van *f* 00.00 tot *f* 00.00; *Geele Erwten* van *f* 10.50 tot *f* 00.00; *Koolzaad* van *f* 00.00 tot *f* 0.00; *Lijnzaad* van *f* 00.00 tot *f* 00.00; *Klaverzaad* van *f* 32.00 tot *f* 00.00; *Aardappelen* van *f* 3.40 tot *f* 4.25; *Boter* van *f* 0.64 tot *f* 0.80 het pond.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 27 Febr. 4 El 4 Palm 2 Duim; gew. 0 D. gev. 58 D.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.